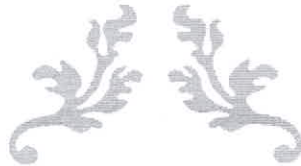




جمهوری اسلامی ایران  
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری  
شورای عالی برنامه ریزی آموزشی



برنامه درسی رشته

## حقوق خصوصی

Private Law

مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته



گروه علوم انسانی  
پیشهادی کارگروه تخصصی حقوق

بیت

نام رشته: حقوق خصوصی  
گروه تحصیلی: علوم انسانی  
زیر گروه تحصیلی: حقوق  
پیشنهادی: کار گروه تخصصی حقوق

عنوان گرایش: -  
دوره تحصیلی: کارشناسی ارشد ناپيوسته  
نوع مصوبه: بازنگری  
تاریخ تصویب: ۱۴۰۱/۱۰/۱۲

برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی ارشد رشته حقوق خصوصی بر اساس جلسه شماره ۲۱۸ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۲ شورای تحول و ارتقای علوم انسانی به شرح زیر تصویب شد:

ماده یک- این برنامه درسی برای دانشجویانی که پس از تصویب این برنامه درسی در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی پذیرفته می‌شوند، قابل اجرا است.

ماده دو- این برنامه درسی، جایگزین برنامه درسی رشته حقوق خصوصی مصوب جلسه ۲۹۷ تاریخ ۱۳۷۴/۰۲/۳ شورای عالی برنامه‌ریزی می‌شود.

ماده سه- این برنامه درسی در سه فصل: مشخصات کلی، جدول‌های واحدهای درسی و سرفصل دروس تنظیم شده است و برای اجرا در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی پس از اخذ مجوز پذیرش دانشجو از شورای گسترش آموزش عالی و سایر ضوابط و مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ابلاغ می‌شود.

ماده چهار- این برنامه درسی از شروع سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ به مدت ۵ سال قابل اجرا است و پس از آن، در صورت تشخیص کارگروه تخصصی مربوطه، نیاز به بازنگری دارد.

دکتر قاسم عموعابدینی  
معاون آموزشی  
و دبیر شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی

دکتر رضا نقی‌زاده  
مدیر کل دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی  
و دبیر کمیسیون



## اعضای کمیته تخصصی بازنگری دوره کارشناسی ارشد حقوق خصوصی

۱. دکتر عیسائی تفرشی، محمد، عضو هیأت علمی دانشگاه تربیت مدرس (مسئول کمیته تخصصی)
۲. دکتر حسین زاده، جواد، عضو هیأت علمی دانشگاه علم و فرهنگ (دبیر کمیته تخصصی)
۳. دکتر الشریف، محمد مهدی، عضو هیأت علمی دانشگاه اصفهان
۴. دکتر سکوتی نسیمی، رضا، عضو هیأت علمی دانشگاه تبریز
۵. دکتر عبدی پور فرد، ابراهیم، عضو هیأت علمی دانشگاه قم
۶. دکتر قاسمی حامد، عباس، عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی
۷. دکتر قنواتی، جلیل، عضو هیأت علمی دانشگاه تهران - پردیس فارابی
۸. دکتر کریمی، عباس، عضو هیأت علمی دانشگاه تهران

### مشارکت‌کنندگان در بازنگری تحولی برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد حقوق خصوصی

#### (به ترتیب حروف الفبا)

۱. دکتر آذین، سید محمد، عضو هیأت علمی دانشگاه علم و فرهنگ
۲. دکتر ابهری، حمید، عضو هیأت علمی دانشگاه مازندران
۳. دکتر ابو عطا، محمد، عضو هیأت علمی دانشگاه سمنان
۴. دکتر اخوان، مهدی، عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبایی
۵. دکتر الشریف، محمد مهدی، عضو هیأت علمی دانشگاه اصفهان
۶. دکتر امینی، مهدی، عضو هیأت علمی دانشگاه شهرکرد
۷. دکتر ایزانلو، محسن، عضو هیأت علمی دانشگاه تهران
۸. دکتر بابایی، ایرج، عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبایی
۹. دکتر بادینی، حسن، عضو هیأت علمی دانشگاه تهران.
۱۰. دکتر باریکلو، علیرضا، عضو هیأت علمی دانشگاه تهران - پردیس
۱۱. دکتر تقی پور، بهرام، عضو هیأت علمی دانشگاه خوارزمی
۱۲. دکتر جاور، حسین، عضو هیأت علمی دانشگاه تهران - پردیس فارابی
۱۳. دکتر جعفری، امین، عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبایی
۱۴. دکتر جوهری، مهدی، عضو هیأت علمی دانشگاه علوم قضایی
۱۵. دکتر حاجی نوری، غلامرضا، عضو هیأت علمی دانشگاه تبریز
۱۶. دکتر حسن زاده، مهدی، عضو هیأت علمی دانشگاه قم
۱۷. دکتر حسین زاده، جواد، عضو هیأت علمی دانشگاه علم و فرهنگ
۱۸. دکتر حسینی، مینا، عضو هیأت علمی دانشگاه علم و فرهنگ
۱۹. دکتر حسینی منش، سید محمد محسن، دانش آموخته دکتری دانشگاه تهران - پردیس البرز
۲۰. دکتر حکمت‌نیا، محمود، عضو هیأت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی
۲۱. دکتر دادمرزی، سید مهدی، عضو هیأت علمی دانشگاه قم
۲۲. دکتر دیلمی، احمد، عضو هیأت علمی دانشگاه قم



۲۳. دکتر رجبی، عبدالله، عضو هیأت علمی دانشگاه تهران - پردیس فارابی
۲۴. دکتر رحیمی، حبیب الله، عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی
۲۵. دکتر رعدی، کامبیز، کارشناس ارشد شرکت سهامی بیمه ایران
۲۶. دکتر رضائی آکردی، حبیب، عضو هیأت علمی دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)
۲۷. دکتر زرکلام، ستار، عضو هیأت علمی دانشگاه شاهد
۲۸. دکتر ساورایی، پرویز، عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی
۲۹. دکتر سکوتی نسیمی، رضا، عضو هیأت علمی دانشگاه تبریز
۳۰. دکتر سلطانی، سید ناصر، عضو هیأت علمی دانشگاه تهران - پردیس فارابی
۳۱. دکتر سلطانی، محمد، عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی
۳۲. دکتر سیدی آرانی، سید عباس، عضو هیأت علمی دانشگاه کاشان
۳۳. دکتر سیفی، غلامعلی، عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی
۳۴. دکتر شعاریان، ابراهیم، عضو هیأت علمی دانشگاه تبریز
۳۵. دکتر شیروانی، خدیجه، دانش آموخته دکتری فقه و حقوق دانشگاه شهید مطهری (ره)
۳۶. دکتر شیروی، عبدالحسین، عضو هیأت علمی دانشگاه تهران - پردیس فارابی
۳۷. دکتر صاحب، طیبه، عضو هیأت علمی دانشگاه تربیت مدرس
۳۸. دکتر صادقی، محمود، عضو هیأت علمی دانشگاه تربیت مدرس
۳۹. دکتر عادل، مرتضی، عضو هیأت علمی دانشگاه تهران
۴۰. دکتر عباسی، محمود، عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی
۴۱. دکتر عبدی پور، ابراهیم، عضو هیأت علمی دانشگاه قم
۴۲. دکتر علوی قزوینی، سید علی، عضو هیأت علمی دانشگاه تهران - پردیس فارابی
۴۳. دکتر علیزاده، عبدالرضا، عضو هیأت علمی دانشگاه تهران - پردیس فارابی
۴۴. دکتر عیسائی تفرشی، محمد، عضو هیأت علمی دانشگاه تربیت مدرس
۴۵. دکتر قاسمی حامد، عباس، عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی
۴۶. دکتر قائمی، سید رضا، عضو هیأت علمی دانشگاه شهید مطهری (ره)
۴۷. دکتر قناد، فاطمه، عضو هیأت علمی دانشگاه علم و فرهنگ
۴۸. دکتر فنواتی، جلیل، عضو هیأت علمی دانشگاه تهران - پردیس فارابی
۴۹. دکتر قیاسی، جلال الدین، عضو هیأت علمی دانشگاه قم
۵۰. دکتر کامیار، غلامرضا، مدرس (مدعو) دانشگاه الزهرا (س)
۵۱. دکتر کریمی، سحر، عضو هیأت علمی دانشگاه خوارزمی
۵۲. دکتر کریمی، عباس، عضو هیأت علمی دانشگاه تهران
۵۳. دکتر مردانی، نادر، عضو هیأت علمی دانشگاه شیراز
۵۴. آقای مرادی باغبهادرانی، هوشنگ، مدرس (مدعو) دانشگاه اصفهان
۵۵. دکتر وحدتی شبیری، سید حسن، عضو هیأت علمی دانشگاه قم



ایمان



فصل یکم

## مشخصات کلی برنامه درسی





عنوان برنامه به فارسی: <b>حقوق خصوصی</b>	عنوان برنامه به انگلیسی: <b>Private Law</b>	رشته: حقوق خصوصی گرایش: ندارد
دوره (مقطع): کارشناسی <input type="checkbox"/> کارشناسی ارشد <input checked="" type="checkbox"/> دکتری تخصصی <input type="checkbox"/>	کارگروه: حقوق	
نوع برنامه: تدوینی (تاسیسی) <input type="checkbox"/> بازنگری تحولی <input checked="" type="checkbox"/>	تاریخ تدوین: ۱۳۷۴/۲/۳ تاریخ آخرین بازنگری: دی ۱۴۰۱	

### ۱-۱- مقدمه

حقوق خصوصی گسترده‌ترین و مهم‌ترین شاخه حقوق است که تمامی روابط حقوقی اشخاص حقیقی و حقوقی جامعه با یکدیگر را در بستر معاملات و قراردادها، تجارت و کسب و کار، بنگاه‌های تجاری، بازارهای مالی و کالا و خدمات، اموال و مالکیت، خانواده و احوال شخصیه، تنظیم می‌کند و هنجارهای لازم را برای رفتار اجتماعی مطلوب ارائه می‌دهد و در صورت وقوع رفتارهای زیان‌بار نسبت به اشخاص حقیقی و حقوقی، قواعد لازم برای جبران خسارت زیان‌دیدگان را فراهم می‌کند.

ضرورت تحوّل در این رشته مهم حقوقی ناشی از آن است که رشد فزاینده فناوری و تأثیر مستقیم آن بر صنعت و تولید و پیشرفت شگرف ابزارهای ارتباطی به‌ویژه فناوری اطلاعات، تنوع کسب و کارها و فعالیت‌های اقتصادی، روابط اجتماعی و اقتصادی افراد جامعه را به شدت دستخوش تغییر و تحوّل نموده است. پویایی و تغییر مداوم بستر فعالیت‌ها و ارتباطات افراد جامعه در همه حوزه‌ها و انتقال بخش عظیمی از فعالیت‌های اقتصادی و کسب و کارها به فضای مجازی و گشوده شدن بازارهای جدیدی در این فضا تحت عنوان تجارت الکترونیکی، قواعد حقوق خصوصی به عنوان تنظیم‌گر این روابط را به شدت متأثر از خود و متحوّل ساخته است چرا که موضوعات و مسائل نوپدید در بسیاری از موارد، قواعد و راه‌حل‌های حقوقی جدیدی را می‌طلبد.

بنابراین، روزآمدی قواعد حقوق خصوصی به‌ویژه در حوزه حقوق قراردادها، حقوق تجارت، حقوق بازارهای مالی و ابزارهای مالی و ابزارهای پرداخت، تجارت الکترونیکی، اموال و مالکیت‌های جدید و نوپدید و همچنین لزوم کارآمدی این قواعد برای تحقق کارآیی اقتصادی و افزایش رفاه افراد جامعه و عدالت معاوضی، یک ضرورت اجتناب‌ناپذیر و مستلزم تحوّل در این شاخه از حقوق است.



علاوه بر آن، «حقوق خصوصی ایران» واجد این ویژگی است که بخش مهمی از قواعد آن برگرفته یا متأثر از فقه و شریعت اسلامی است. این در حالی است که در نتیجه تحولات پرشتاب علم و فناوری و روابط اجتماعی و اقتصادی جوامع بشری از یک سوی و اجتناب ناپذیر بودن ارتباطات اجتماعی - اقتصادی افراد جامعه ایرانی با جهان خارج به ویژه در حوزه تجاری و تجارت بین الملل، بسیاری از موضوعات و تأسیس های حقوقی نوپدید از سایر نظام های حقوق و اقتصادی به بستر فعالیت ها و روابط اجتماعی - اقتصادی جامعه ایرانی نیز راه یافته است، ورود عناصر حقوقی جدید و تأسیس ها و موضوعات حقوقی جدید به داخل جامعه ما بطور طبیعی ضرورت بومی سازی قواعد آنها و انطباق این قواعد با احکام شریعت اسلامی را روشن می سازد.

بدین ترتیب، ۴ شاخص **اسلامی بودن، بومی بودن** و انطباق قواعد حقوق خصوصی با شرایط فرهنگی و اقتصادی کشورمان و نیز **به روز بودن** این قواعد و پاسخگویی آنها به نیازهای امروز جامعه و اقتضات جدید فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی و تأثیر گذاری مثبت آنها در تنظیم روابط اجتماعی اقتصادی و جلوگیری از پیمان شکنی و تعدی به حقوق اشخاص و به طور کلی **کارآمدی** آنها در عرصه اقتصادی و تسهیل بهبود شرایط کسب و کارها، معیارها و شاخص های اصلی تحول حقوق خصوصی است.

بدیهی است، تحول در حقوق خصوصی باید در همه عرصه های مربوط به آن، اعم از قانونگذاری، عرف ها و رویه های تجاری، قضایی و آموزش حقوق باشد و بخش اخیر مستلزم تحول در برنامه آموزشی این رشته و محتوی دروس است و تحول مطلوب در برنامه آموزشی و محتوی دروس زمانی محقق می شود که نظام آموزش عالی ما آموزشی - پژوهشی محور باشد و استاد در ارائه درس، دانشجو را وادار به فکر کردن و اندیشه ورزی نماید. بدون تردید، پژوهشی می تواند مکمل آموزش باشد که علاوه بر آن که استاد را به آخرین دستاوردهای علمی حوزه تخصصی خود رهنمون می سازد، مساله محور بوده و در حل مسائل و مشکلات جامعه به ویژه حوزه تجارت و صنعت مؤثر باشد.

حقوق خصوصی از حوزه های تقابل سنت گرایی و نوگرایی است و فقدان درک صحیح از مسائل و نیازهای زمانه ممکن است موجب ایستایی و ناکارآمدی آن در پاسخگویی به نیازها و مسائل جدید، به اقتضای تحولات جامعه شود و از آنجا که مطابق با اصل چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی و اقتصادی و ... باید بر اساس موازین اسلامی باشد، توجه قانونگذاران و نمایندگان مجلس شورای اسلامی به آرا و اندیشه های صاحب نظران حقوقی و جلب همکاری آنان از یک سوی، و همراهی فقها و فضلاء حوزه های علمیه با حقوقدانان در شناخت مسائل و موضوعات جدید و نوپدید و ارائه راه حل های نو ضروری است و عدم همکاری و هم افزایی در این خصوص می تواند موانع و مشکلات جدی در مسیر بومی سازی و به روز شدن قوانین و مقررات که اصلی ترین منبع حقوق به شمار می روند، ایجاد نماید.





## ۲-۱- معرفی و تبیین برنامه درسی

موضوع علم حقوق روابط انسان‌ها است و روابط اشخاص جامعه با یکدیگر در همه عرصه‌های حیات اجتماعی موضوع علم حقوق خصوصی است که خود دربردارنده زیرشاخه‌های متعدد است: از روابط افراد خانواده با یکدیگر تا روابط مالی و معاملاتی افراد جامعه و عقود و قراردادها و ساختارها و سازمان‌های تجاری و شرکت‌ها، از بازارهای کالا و خدمات تا بازارهای مالی و فعالیت‌های بیمه و بانکداری، از اموال و مالکیت‌ها تا نظام مسئولیت مدنی و جبران ضررهای ناروا به دیگران و بطور کلی بسیاری از روابط اجتماعی و اقتصادی اشخاص جامعه را در برمی‌گیرد.

بدیهی است، بسیاری از موضوعات مورد مطالعه در رشته حقوق خصوصی و زیرشاخه‌های آن، از جنبه‌های دیگر، موضوع مطالعه در علوم همانند جامعه‌شناسی، اقتصاد، بازرگانی، بانکداری، حسابداری، مدیریت، فلسفه، فقه و ... قرار می‌گیرند، لذا تعامل میان این رشته‌ها به ویژه در حوزه مطالعات میان رشته‌ای می‌تواند بسیار مؤثر و راهگشا باشد.

چرایی و فلسفه وجودی رشته حقوق خصوصی در این است که موضوع آن قواعدی است که تنظیم‌کننده روابط افراد جامعه با یکدیگر در مواردی است که آن روابط ایجاد حق و تکلیف می‌کنند. از آنجا که اخلال در این روابط منجر به تعدی و تجاوز افراد به حقوق یکدیگر و بروز اختلاف و دعاوی عدیده میان افراد جامعه می‌شود، وضع قوانین مناسب به نحوی که موازنه لازم در حقوق و تکالیف طرفین ایجاد نماید و نهادینه سازی این قواعد و اجرای صحیح آنها ضرورتی اجتناب ناپذیر برای تحقق صلح و آرامش و برقراری عدالت اجتماعی و اقتصادی در جامعه است.

اگرچه، رشته حقوق خصوصی می‌تواند دربردارنده زیرشاخه‌ها و گرایش‌های عدیده‌ای همانند حقوق قراردادها، حقوق اموال و مالکیت، حقوق خانواده، حقوق تجارت، حقوق تجارت بین‌الملل، حقوق تجارت الکترونیکی، حقوق شرکت‌های تجاری، حقوق بانکی، حقوق بورس و اوراق بهادار، حقوق بیمه‌های تجاری، حقوق حمل و نقل، حقوق پزشکی، حقوق مسئولیت مدنی، حقوق مصرف‌کننده، حقوق مالکیت‌های فکری و ... باشد، در صورتی که این رشته به صورت جامع و در مفهوم عام خود ارائه شود و به آموزش دانشجو پردازد برنامه درسی و آموزشی آن باید جامع و دربردارنده همه حوزه‌های مطالعاتی این رشته با رعایت اولویت‌ها و اهمیت نظری و کاربردی موضوعات و دروس مربوط باشد.

از این رو، در بازنگری برنامه درسی و سرفصل دروس فعلی این رشته و اصلاح آن، سعی شده است با تغییراتی در برنامه درسی و اضافه کردن دروس جدید اختیاری و بازنگری در محتوی دروس و سرفصل‌ها، خلاءهای موجود پر شود و نیازهای جدید مورد لحاظ قرار گیرد و بخشی از این هدف محقق گردد.



### ۳-۱- اهداف

تأسیس این رشته به عنوان رشته پایه و مادر تمامی گرایش‌ها و تخصص‌های حقوقی نتایج و اهداف متعددی را در پی دارد:

الف) توسعه علم حقوق و تولید علم در گرایش‌های تابعه این رشته و مطالعه تحولات حقوق موضوعه و میزان انطباق آن با تحولات فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی جامعه و نیازهای آن.

ب) شناسایی و تبیین نیازها و خلاءهای قانونی برای هدایت نهاد قانونگذار و مراجع مقررات گذاری کشور

ج) مطالعه تطبیقی نظام‌های حقوقی و تحولات و دستاوردهای آنها به منظور استفاده از راه‌حل‌های آنها در مسیر رشد و توسعه نهادهای حقوقی متناسب با رشد و توسعه اقتصادی

د) تربیت نیروی انسانی متخصص مورد نیاز دستگاه قضایی و دستگاه‌های اجرایی کشور و نگاه‌های اقتصادی جامعه

ه) افزایش توانایی علمی و تقویت کارآیی عملی کارشناسان حقوقی به منظور افزایش بهره‌وری دستگاه‌های اجرایی و نگاه‌های اقتصادی

و) تربیت نیروی انسانی متخصص مورد نیاز جامعه (همانند و کلا و مشاوران حقوقی) در دفاع از حقوق افراد و احقاق حقوق زیاندیدگان به منظور گسترش عدالت حقوقی

ز) آسیب شناسی قوانین و مقررات و به طور کلی ضعف‌ها و ایرادات نظام حقوقی کشور و ارائه راه‌حل‌ها و پیشنهادها به منظور اصلاح قوانین و مقررات.

### ۴-۱- ضرورت و اهمیت بازنگری برنامه

ضرورت بازنگری برنامه درسی و سرفصل دروس رشته کارشناسی ارشد حقوق خصوصی در ۴ هدف اسلامی سازی، بومی سازی، روزآمدی و کارآمدی آن نهفته است. ضرورت به روزرسانی از این واقعیت ناشی می‌شود که بسیاری از قوانین حقوقی مرتبط با این رشته متناسب با نیازهای روز و تحولات فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی کشور اصلاح نشده اند و به تبع آن، بسیاری از محتواهای آموزشی از چند دهه پیش تاکنون تغییرات لازم را نداشته اند.

اگرچه تحقق اهداف هر رشته علمی، در پاسخگویی واقعی و کامل به نیازها، منوط به دست‌یابی به آخرین یافته‌ها و دستاوردهای دانش بشری در آن رشته است و در عمل هم بخش مهمی از محتوای برخی از دروس رشته حقوق خصوصی تحت تأثیر نظریات و یافته‌های اندیشمندان حقوقی خارجی است، بومی سازی و انطباق آنها با شرایط فرهنگی، اجتماعی و



اقتصادی و ارزش‌های جامعه ما و هماهنگ نمودن آنها با نظام حقوقی داخلی از یک سوی و سازگار نمودن آنها با موازین فقهی و شریعت اسلامی، ضروری است و لذا این رویکرد در برنامه درسی جدید لحاظ شده است.

علاوه بر مواردی که در بند قبلی بیان شد، از آنجا که در نظام حقوقی ایران، قانون مهمترین منبع قواعد حقوقی است و بخش عمده برنامه و محتواهای دروس این رشته متناسب با وضعیت قوانین موجود است، اما متأسفانه بخش مهمی از قوانین حوزه حقوق خصوصی همانند قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱ و لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷، متناسب با نیازهای جامعه اصلاح و به روز نشده است و بدلیل مشکلات و موانعی که بیگانگان در عرصه روابط اقتصادی و مالی بین‌المللی برای ما ایجاد کرده‌اند، روند پیوستن کشور ما به کنوانسیون‌ها و اسناد بین‌المللی متناسب با نیازها نبوده است.

همچنین، برنامه فعلی درسی این رشته در دوره کارشناسی ارشد مصوب سال ۱۳۷۴ (یعنی حدود ۲۶ سال پیش) است و در این فاصله به روزرسانی نشده است و طبیعتاً روزآمدی لازم را ندارد و با نیازها و تحولات جدید منطبق نیست.

از سوی دیگر، به نظر می‌آید در تعدادی از سرفصل‌های برنامه درسی مصوب ۱۳۷۴ ضابطه اسلامی‌سازی کمتر مورد توجه قرار گرفته است.

از همه اینها مهم‌تر آن است که در دهه اخیر صاحب‌نظران حقوق خصوصی به اهمیت مطالعات بین‌رشته‌ای و ارتباط وثیق این رشته با گرایش‌های مختلف علوم اقتصادی و بازرگانی بیشتری برده و در تبیین و تفسیر قواعد و ارائه راه حل‌های حقوقی به ابعاد اقتصادی و مالی موضوعات مورد بررسی توجه بیشتری داشته‌اند، نتایج مطالعات و پژوهش‌های یادشده در برنامه جدید لحاظ شده و این امر قطعاً به کارآیی برنامه کمک می‌کند.

همان‌گونه که گفته شد، قواعد حقوق خصوصی تنظیم‌کننده بخش مهمی از روابط اجتماعی و اقتصادی و بیانگر حقوق و تعهدات افراد جامعه است و لذا باید طبیعتی دوگانه داشته باشد و ضمن برخورداری از ثبات نسبی به ویژه در بخش قواعد موجد حق، پویایی و انعطاف لازم و زایش مناسب برای پاسخگویی به نیازهای روز و تحولات نسبتاً سریع اجتماعی، اقتصادی عصر فناوری اطلاعات را داشته باشد. بنابراین، برنامه درسی و آموزشی دانشجویان این رشته باید متناسب و منطبق با این تحولات باشد و لذا با التزام به دو اصل روزآمدی و کارآمدی، در تعریف دروس و تدوین محتوی آنها با کمک استادان متخصص در هر حوزه تخصصی، آخرین تحولات و نیازهای روز شناسایی شده و در برنامه درسی و سرفصل‌ها گنجانده شده و سعی شده است خطوط هدایت‌کننده برنامه هر درس به گونه‌ای باشد که استادان و مدرسان این رشته معلومات خود را همواره به روز نگه دارند و برنامه و محتوی آموزشی ارائه شده به گونه‌ای باشد که استادان و مدرسان این رشته همواره موضوعات نوپدید و مسائل جدید حقوقی در حیطه‌های مختلف را شناسایی و آخرین راه‌حل‌ها را با استفاده از منابع معتبر فقهی و اصول بنیادین نظام حقوقی ملی و قواعد کلی حقوق داخلی، استنباط و به دانشجویان خود ارائه دهند.



علاوه بر آن، در انتخاب سرفصل‌های دروس مختلف، یکی از اولویت‌های همکاران و اعضای کمیته تخصصی رشته حقوق خصوصی، اهمیت کاربردی آنها است و لذا مهارت افزایی و ارتقای توان استفاده دانشجویان این رشته از معلومات نظری خود در حل مسائل عملی، از خطوط اصلی برنامه جدید بوده است که در اهداف، سرفصل‌ها و راهبرد تدریس دروس مختلف بر آن تأکید شده است.

بطور کلی، در تدوین برنامه جدید، استادان همکار که همگی از متخصصین حوزه آموزشی و پژوهشی خود هستند و به ویژه اعضای اصلی کمیته تخصصی این رشته، سعی وافر داشته‌اند که ۴ ضابطه و معیار اسلامی سازی، بومی سازی، روزآمدی و کارآمدی را در برنامه جدید و محتوی دروس رعایت کنند.

لذا می‌توان ادعا داشت که همکاران منتخب برای تدوین سرفصل‌ها و اعضای کمیته تخصصی در امر اسلامی سازی، بومی سازی، روزآمدی و کارآمد کردن محتوی دروس منطبق با نیازها و تحولات اهتمام لازم و کافی را داشته‌اند و در انتخاب دروس برنامه (به ویژه دروس جدید) و محتوای سرفصل‌ها - حسب مورد- این ویژگی‌ها لحاظ شده است.

#### ۵-۱- تاریخچه رشته تحصیلی

رشته حقوق خصوصی از قدیمی‌ترین و بنیادی‌ترین رشته‌های حقوق در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی داخلی و خارجی است. در ایران قدمتی ۷۰ ساله و در برخی دانشگاه‌های جهان قدمت آن به چند قرن پیش برمی‌گردد. از آن زمان تاکنون، تحولات زیادی داشته و ده‌ها گرایش از آن منبث شده است.

در نظام آموزشی ایران، در دو دهه اخیر رشته‌های حقوق تجارت بین‌الملل، حقوق اقتصادی، حقوق تجاری اقتصادی بین‌المللی، حقوق اسناد و قراردادهای تجاری، حقوق حمل و نقل تجاری، حقوق شرکت‌های تجاری، حقوق ثبت اسناد و املاک، فقه و حقوق اقتصادی، حقوق تجارت الکترونیکی، حقوق نفت و گاز، حقوق مالی - اقتصادی، فقه و حقوق خصوصی، حقوق خانواده، فقه و حقوق خانواده، حقوق مالی از گرایش‌های جدید و مجزاشده از رشته پایه حقوق خصوصی، در برنامه دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور بوده است.

بنابر این، چشم‌انداز پیش روی این رشته، گسترش و توسعه آن را همراه با رشد و توسعه فناوری و اقتصادی جوامع و تغییر سریع الگوها و روش‌های کسب و کار و سبک زندگی، اجتناب ناپذیر ساخته است و مرزهای سنتی این رشته با سایر علوم انسانی روز به روز کمرنگ‌تر می‌شود و ضرورت مطالعات میان رشته‌ای و افزایش معلومات علمی استادان و مدرسان و دانشجویان این رشته در حوزه‌های دیگر بیش از پیش نمایان می‌شود. بنابراین، برنامه درسی این رشته باید هر از چندگاهی بازننگری و متناسب با نیازها و تحولات، به روز رسانی شود.



جدول ۱ - دانشگاه‌های دارای رشته حقوق در مقطع کارشناسی ارشد

ردیف	نوع دانشگاه	نام دانشگاه
۱.	دولتی	دانشگاه های تهران، شهید بهشتی، تربیت مدرس، علامه طباطبایی
۲.		دانشگاه های قم، کاشان، اصفهان، یزد، شهید چمران، مازندران، گیلان، بیرجند، زاهدان، امام خمینی قزوین، ارومیه، سمنان
۳.		دانشگاه های شیراز، باهنر کرمان، مشهد، تبریز، رازی، بوعلی
۴.	آزاد اسلامی	علوم و تحقیقات، تهران مرکز، تهران جنوب، تهران شمال
۵.		قم، اراک، نراق، مشهد، تبریز، ارومیه، کرمانشاه، خرم آباد
۶.		تهران مرکز
۷.	مؤسسات آموزش عالی غیر انتفاعی	دانشگاه علم و فرهنگ
۸.		دانشگاه مفید
۹.		دانشگاه شمال
۱۰.	پیام نور	پیام نور تهران
۱۱.		پیام نور مشهد
۱۲.		پیام نور اصفهان



## ۱-۶- ساختار (برنامه‌ریزی) آموزشی رشته

- روش نیازمحور
  - روش آرمان‌محور
  - روش متمرکز بر توسعه مرزهای دانش
  - روش مهارت‌محور (تأمین نیازهای جامعه در موضوع مرتبط با برنامه)
- ۲- در ساختار برنامه‌ریزی آموزشی کارشناسی ارشد رشته حقوق خصوصی ضمن رعایت هر چهار روش یاد شده، توجه برنامه آموزشی باید بیشتر معطوف به روش نیازمحور و روش مهارت‌محور باشد. از این رو، در تدوین برنامه دروس روش‌هایی به کار گرفته شده است تا ضمن اینکه زمینه‌های آرمان‌گرایی نسبی و نیز شناسایی استعدادهای آماده برای تلاش در عرصه توسعه مرزهای دانش را فراهم می‌آورد، تمرکز آن بر تأمین نیازهای کشور و تربیت نیروهای متعهد و متخصص برای ارائه خدمات علمی و حرفه‌ای حقوقی در عرصه مسائل کاربردی سازمانها و نهادهای عمومی و خصوصی مرتبط با عرصه‌های متنوع حقوق خصوصی باشد.

## ۱-۷- تعداد و نوع واحدهای درس

جدول ۲- توزیع واحدها

جمع واحد	نوع دروس
۱۶	تخصصی الزامی
۱۲	تخصصی اختیاری
۴	پایان نامه
۳۲	کل
طول دوره تحصیل: ۲ سال	





۸-۱- مهارت، توانمندی و شایستگی دانش آموختگان

جدول ۳- مهارت، توانمندی و شایستگی دانش آموختگان

مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های ویژه	دروس مرتبط
مهارت، شایستگی و توانمندی در تجزیه و تحلیل و حل مسائل حقوق مدنی و تجاری	حقوق مدنی ۱ و ۲، حقوق تجارت ۱ و ۲، ضمان قهری (مسئولیت مدنی)، حقوق مدنی- اموال و مالکیت، حقوق مدنی- خانواده، اصول فقه و قواعد فقه
مهارت و توانمندی شناخت و حل مسائل حقوقی سایر علوم	حقوق پزشکی، حقوق تجارت الکترونیکی، حقوق بورس و اوراق بهادار، حقوق بانکی، حقوق بیمه های تجاری، حقوق ساختمان، حقوق قراردادهای مهندسی و ساخت، حقوق ورزشی، حقوق رقابت و حقوق مصرف
مهارت و توانمندی در مقایسه حقوق داخلی با قوانین بین المللی و نظامهای حقوقی مطرح دنیا و شناخت نقاط قوت و ضعف آنها	حقوق مدنی تطبیقی، حقوق تجارت تطبیقی، حقوق تجارت بین المللی، داوری تجاری بین المللی و حقوق کشورهای اسلامی
مهارت و توانمندی در بکارگیری قواعد شکلی حقوق در عرصه عمل و دفاع از حقوق عمومی و خصوصی اشخاص	آیین دادرسی مدنی، اجرای احکام مدنی و اسناد، حقوق ثبت املاک و داوری تجاری بین المللی
مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های عمومی	دروس مرتبط
مهارت و توانمندی استفاده از منابع حقوق خصوصی به زبان عربی و انگلیسی و نیز شایستگی و مهارت انجام مطالعات و پژوهش های علمی	متون فقه، اصول فقه، قواعد فقه، متون حقوقی به زبان انگلیسی یا فرانسوی، فقه مدنی تطبیقی، حقوق مدنی تطبیقی، حقوق تجارت تطبیقی، حقوق کشورهای اسلامی
شناخت ریشه‌ها و مبانی قواعد حقوق مدنی	متون فقه، قواعد فقه، اصول فقه، فقه مدنی تطبیقی، حقوق مدنی ۱ و ۲، حقوق مدنی- خانواده، حقوق مدنی- اموال و مالکیت، ضمان قهری (مسئولیت مدنی)، منطق حقوق و فلسفه حقوق



## ۹-۱- شرایط و ضوابط ورود به دوره

- دارا بودن مدرک کارشناسی در یکی از رشته‌های «حقوق»، «علوم قضایی»<sup>۱</sup> و «فقه و حقوق اسلامی»<sup>۲</sup> از یکی از دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی ایران و یا دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی معتبر خارجی مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری جمهوری اسلامی ایران<sup>۳</sup>.
- تبصره: سایر رشته‌های حقوق مرتبط با رشته کارشناسی ارشد حقوق خصوصی که توسط کارگروه حقوق شورای تحول و برنامه ریزی آموزش عالی تعیین و ابلاغ می‌شود.
- دارا بودن شرایط پذیرش دانشجو طبق ضوابط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری،
- موفقیت در آزمون ورودی و گزینش دانشجو،
- پذیرش دانشجو به شیوه متمرکز با آزمون سراسری.

## ۱۰-۱- وضعیت اساتید مورد نیاز

با توجه به نوع دروس پیش بینی شده در برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد حقوق خصوصی، استادان مورد نیاز در این رشته باید دارای مدرک دکترای تخصصی در رشته حقوق خصوصی و سایر رشته‌های مرتبط متناسب با برنامه درسی این رشته (همانند دکتری فقه و حقوق اسلامی یا مدرک سطح ۴ حوزوی برای تدریس دروس فقه و اصول) باشند و با توجه به این که گرایش تخصصی دانش آموختگان دوره دکتری با عنوان رساله آنها تعیین می‌شود، به منظور تدریس هر یک از مجموعه‌های دروس این رشته، از استادان دارای سابقه پژوهشی منعکس در رساله دکتری و یا سایر پژوهش‌های انجام شده در قالب کتاب‌ها یا مقالات مرتبط با آن دروس و واجد صلاحیت‌های مدرسی استفاده شود.

با توجه به گذشت بیش از چندین دهه از اجرای دوره کارشناسی ارشد و دکتری حقوق خصوصی در دانشگاه‌های معتبر کشور از یک سو و تنوع دروس اختیاری پیش‌بینی شده در برنامه جدید از سوی دیگر، کمبود خاصی در زمینه تأمین استاد در دانشگاه‌های مجری این دوره احساس نمی‌شود.

<sup>۱</sup> منظور از رشته «علوم قضایی»، منحصراً دوره کارشناسی پیوسته علوم قضایی مطابق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی است و شامل رشته‌های مشابه دیگر نخواهد بود.

<sup>۲</sup> منظور از این رشته، برنامه درسی کارشناسی پیوسته رشته فقه و حقوق اسلامی، مصوب ۱۴۰۱/۷/۹ شورای عالی برنامه ریزی است.

<sup>۳</sup> پذیرفته شدگانی که مدرک تحصیلی کارشناسی حقوق یا علوم قضایی ندارند، باید با تشخیص گروه مربوط حداکثر ۱۲ واحد را به عنوان دروس جبرانی از میان واحدهای دروس دوره کارشناسی حقوق در نیمسال یکم تا دوم تحصیلی خود انتخاب و بگذرانند.



### ۱-۱۱- مواد آزمون ورودی و ضرایب آنها

جدول ۴- مواد آزمون ورودی و ضرایب آنها

ردیف	مواد آزمون	ضریب
۱	حقوق مدنی	۳
۲	متون فقه	۲
۳	حقوق تجارت	۲
۴	متون حقوقی	۲
۵	آیین دادرسی مدنی	۱

### ۱-۱۲- گام‌های طی شده برای بازنگری برنامه





## فصل دوم

# جدول عناوین و مشخصات دروس



۱-۲- جدول عناوین و مشخصات دروس

جدول (۱)- جدول کلی واحدهای درسی رشته حقوق خصوصی مقطع کارشناسی ارشد

جمع واحدهای درسی	نوع واحدهای درسی				طول دوره تحصیلی
	پایان نامه	تخصصی اختیاری	تخصصی الزامی	جبرانی	
۳۲	۴	۱۲	۱۶	۱۲ (ارزش واحد صفر)	۲ سال

نکته: ساعت آموزش برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی ۳۲ ساعت، کارگاهی ۴۸ ساعت و کار آموزشی (کارورزی) ۶۴ ساعت است.





جدول (۲) - عنوان و مشخصات کلی دروس جبرانی \*

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۱	حقوق مدنی (۳) - کلیات قراردادها	۳	<input checked="" type="checkbox"/>			۴۸		ندارد	ندارد
۲	حقوق مدنی (۴) - الزامات خارج از قرارداد	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	ندارد
۳	حقوق مدنی (۶) - عقود معین - قسمت (الف)	۳	<input checked="" type="checkbox"/>			۴۸		ندارد	ندارد
۴	حقوق مدنی (۷) - عقود معین - قسمت (ب)	۳	<input checked="" type="checkbox"/>			۴۸		ندارد	ندارد
۵	حقوق تجارت (۲) - شرکت های تجاری	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	ندارد
۶	حقوق تجارت (۳) - اسناد تجاری	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	ندارد
۷	اصول فقه (۱)	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	ندارد
۸	متون فقه (۱) - فقه معاملات	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	ندارد

- تذکره: پذیرفته شدگانی که مدرک تحصیلی کارشناسی حقوق یا علوم قضایی ندارند، باید با تشخیص گروه مربوط حداکثر ۱۲ واحد را به عنوان دروس جبرانی از میان واحدهای دروس دوره کارشناسی حقوق در نیمسال یکم تا دوم تحصیلی خود انتخاب و بگذرانند.



جدول (۳) - عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی الزامی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۱	حقوق مدنی (۱) - حقوق قراردادها	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	ندارد
۲	حقوق مدنی (۲) - عقود معین	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	ندارد
۳	ضمان قهری (مسئولیت مدنی)	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	ندارد
۴	متون فقه	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	ندارد
۵	اصول فقه	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	ندارد
۶	حقوق تجارت (۱)	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	ندارد
۷	روش تحقیق در حقوق	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	ندارد
۸	متون حقوقی (به زبان انگلیسی یا فرانسوی)	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	ندارد



جدول (۴) - عنوان و مشخصات دروس تخصصی اختیاری (۱- خوشه دروس حقوق تجاری و اقتصادی)

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۱	حقوق تجارت (۲)	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲	ندارد	ندارد	
۲	حقوق داوری تجاری بین المللی	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲	ندارد	ندارد	
۳	حقوق تجارت بین المللی	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲	ندارد	ندارد	
۴	حقوق تجارت تطبیقی	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲	ندارد	ندارد	
۵	حقوق مالکیت فکری	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲	ندارد	ندارد	
۶	حقوق حمل و نقل بین المللی کالا	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲	ندارد	ندارد	
۷	حقوق بورس و اوراق بهادار	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲	ندارد	ندارد	
۸	حقوق بانکی	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲	ندارد	ندارد	



ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۹	حقوق خصوصی اقتصادی	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	ندارد
۱۰	حقوق تجارت الکترونیکی	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	ندارد
۱۱	حقوق رقابت	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	ندارد
۱۲	حقوق مصرف	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	ندارد
۱۳	حقوق دریایی	۱	<input checked="" type="checkbox"/>			۱۶		ندارد	ندارد
۱۴	حقوق بیمه های تجاری	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	ندارد

- تذکره: دانشجویان می بایست با نظر گروه آموزشی، تعداد ۱۲ واحد از دروس اختیاری را انتخاب و بگذرانند.
- خوشه بندی دروس اختیاری، هیچ گونه الزام و محدودیتی برای گروه آموزشی، دانشکده و دانشجویان ایجاد نمی کند.



جدول (۵) - عنوان و مشخصات دروس تخصصی اختیاری (۲- خوشه دروس حقوق مدنی) \*

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۱	حقوق مدنی - اموال و مالکیت	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	
۲	حقوق مدنی - خانواده	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	
۳	حقوق مدنی تطبیقی	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	
۴	حقوق بین الملل خصوصی (تعارض قوانین و دادگاه‌ها)	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	
۵	آیین دادرسی مدنی	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	
۶	اجرای احکام مدنی و اسناد	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	
۷	حقوق ثبت املاک	۱	<input checked="" type="checkbox"/>			۱۶		ندارد	
۸	حقوق ورزشی	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	



ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۹	حقوق پزشکی	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	ندارد
۱۰	حقوق ساختمان	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	ندارد
۱۱	حقوق قراردادهای مهندسی و ساخت	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		حقوق مدنی (۱) - حقوق قراردادها	ندارد

- تذکره: دانشجویان می بایست با نظر گروه آموزشی، تعداد ۱۲ واحد از دروس اختیاری را انتخاب و بگذرانند.
- خوشه بندی دروس اختیاری، هیچ گونه الزام و محدودیتی برای گروه آموزشی، دانشکده و دانشجویان ایجاد نمی کند.





جدول (۶) - عنوان و مشخصات دروس تخصصی اختیاری (۳- خوشه دروس حقوق اسلامی و فلسفی)

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۱	فقه مدنی تطبیقی	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	
۲	قواعد فقه	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	
۳	مبانی کلامی حقوق اسلامی	۱	<input checked="" type="checkbox"/>			۱۶		ندارد	
۴	آیات الاحکام	۱	<input checked="" type="checkbox"/>			۱۶		ندارد	
۵	منطق حقوق	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	
۶	فلسفه حقوق	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	
۷	تاریخ حقوق	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	
۸	حقوق کشورهای اسلامی	۲	<input checked="" type="checkbox"/>			۳۲		ندارد	

- تذکره: دانشجویان می بایست با نظر گروه آموزشی، تعداد ۱۲ واحد از دروس اختیاری را انتخاب و بگذرانند.
- خوشه بندی دروس اختیاری، هیچ گونه الزام و محدودیتی برای گروه آموزشی، دانشکده و دانشجویان ایجاد نمی کند.



فصل سوم

## ویژگی‌های دروس



عنوان درس به فارسی:		حقوق مدنی (۱) - حقوق قراردادها	
عنوان درس به انگلیسی:		Civil Law (1) - Contract Law	
دروس پیش نیاز:		نوع درس و واحد	پایه <input type="checkbox"/> نظری <input checked="" type="checkbox"/>
دروس هم نیاز:			تخصصی <input checked="" type="checkbox"/> عملی <input type="checkbox"/>
تعداد واحد:	۲		اختیاری <input type="checkbox"/> نظری-عملی <input type="checkbox"/>
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان نامه <input type="checkbox"/>

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی  آزمایشگاه  سمینار  کارگاه  موارد دیگر: .....

### الف) اهداف کلی:

۱. تقویت توان استدلال و استنباط دانشجویان در مسائل حقوق قراردادها
۲. عمق بخشیدن به دانش حقوقی دانشجویان

### ب) اهداف ویژه:

۱. ارتقای قدرت تجزیه و تحلیل دانشجویان در مسائل پیچیده مدنی.
۲. ارتقای توان دانشجویان در استفاده از معلومات نظری در حل مسائل عملی

### پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

یک یا چند مبحث از مباحث زیر به انتخاب استاد درس تعیین و تدریس می‌شود:

۱. شرایط اساسی صحت معامله و شکل‌گیری قرارداد
۲. اثر معاملات نسبت به طرفین و اشخاص ثالث
۳. شروط ضمن عقد
۴. معاملات با موضوع مال غیر
۵. سقوط تعهدات (وفای به عهد، تهاتر، تبدیل تعهد، ابراء، مالکیت مافی الذمه)
۶. انحلال قرارداد (فسخ، انفساخ و اقاله)
۷. بطلان قرارداد و تبعات حقوقی آن
۸. قواعد عمومی ایقاع (ماهیت، قلمرو ایقاع، شرایط صحت و آثار ایقاع)

### ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

۱. ترغیب دانشجویان به مباحث تحلیلی و استدلالی در قواعد عمومی قراردادها.
۲. شرکت دادن دانشجویان در تحقیق و پژوهش در باره دیدگاه‌های نوین در حقوق قراردادها.



ث) راهبردهای ارزشیابی با توجه به موارد زیر (به تشخیص استاد درس):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال تحصیلی درصد

آزمون پایان نیمسال تحصیلی درصد

ج) فهرست منابع:

تذکر: تعدادی از کتاب‌ها به عنوان منبع درس معرفی شده و استاد درس موظف است از آخرین چاپ این کتاب‌ها و سایر کتاب‌های مرتبط و برخی از مقاله‌های معتبر استفاده کند.

۱) منابع فارسی:

۱. امامی، سیدحسن، حقوق مدنی، ج ۱، تهران، اسلامیه.
۲. جعفری لنگرودی، محمدجعفر، فلسفه حقوق مدنی، ج ۱، تهران، گنج دانش.
۳. شهیدی، مهدی، حقوق مدنی ج ۱، تشکیل قراردادها و تعهدات، تهران، مجد.
۴. -----، حقوق مدنی ج ۲، اصول قراردادها و تعهدات، تهران، مجد.
۵. -----، حقوق مدنی ج ۳، آثار قراردادها و تعهدات، تهران، مجد.
۶. -----، حقوق مدنی ج ۵، سقوط تعهدات، تهران، مجد.
۷. قاسمی حامد، عباس، حقوق مدنی، شرایط اساسی شکل‌گیری قرارداد (با اصلاحات سال ۲۰۱۶ قانون مدنی فرانسه)، تهران، انتشارات دراک.
۸. کاتوزیان، ناصر، قواعد عمومی قراردادها، ج ۱ تا ۵، تهران، شرکت سهامی انتشار.
۹. کریمی، عباس، اندیشه‌هایی نو در حقوق قراردادها، تهران، نشر دادگستر.
۱۰. محقق داماد، سید مصطفی، نظریه عمومی شروط و التزامات در حقوق اسلامی، تهران، مرکز نشر علوم اسلامی.
۱۱. -----، جلیل قواتی، ابراهیم عبدی‌پور، سیدحسن وحدتی‌شیری، حقوق قراردادها در فقه امامیه، ج ۱ و ۲، تهران، سمت.

۲) منابع عربی:

۱. انصاری، شیخ مرتضی، المکاسب، دوره ۶ جلدی، قم: مجمع الفکر الاسلامی.
۲. جبعی عاملی، زین‌الدین (شهید ثانی) الروضه البهیة فی شرح اللمعه دمشقیه، با تعلیقات کلانتر، قم، مکتبه الداوری.
۳. خوانساری، السید احمد، جامع المدارک فی شرح المختصر النافع.
۴. طباطبائی یزدی، سیدمحمد کاظم، العروه الوثقی، در ۵ جلد، قم، موسسه النشر الاسلامی.
۵. محقق حلی، ابوالقاسم نجم‌الدین جعفر بن الحسن، شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام، قم، موسسه اسماعیلیان.
۶. موسوی خمینی، سیدروح‌اله، کتاب‌البیع، قم، موسسه اسماعیلیان.
۷. موسوی خویی، سید ابوالقاسم، مصباح‌الفقاهه، قم، انصاریان.
۸. نجفی، شیخ محمدحسن، جواهرالکلام فی شرح شرایع الاسلام، تهران، اسلامیه.



۳) منابع انگلیسی:

1. Barnett, Katy, Accounting for Profit for Breach of Contract, Theory and Practice, Oxford.
2. Charman, Mary, Contract Law, 4th edition, Willan Publishing.
3. Cheshire, Fifoot and Furmston's Law of Contract, sixteenth Edition, London: Oxford University Press.
4. Eisenberg, Melvin A, Foundational Principles of Contract Law, Oxford University Press.
5. Elliott, Catherine, Quinn, Frances, Contract Law, 7th Edition, Oxford.
6. Ewan, Mckendrick, Contract Law, Eleventh Edition, London: Cambridge, United Kingdom.
7. Felemegas, John, International Approach to the Interpretation of the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods (1980) as Uniform Sales Law, Cambridge University Press.
8. Forte, A.D. M, Good Faith in Contract and Property, Oxford- Portland Oregon.
9. Furmston, Michael, Sale and Supply of Goods, 3th Edition, London. Cavendish Publishing Limited.
10. Hillman, Robert A, Woodruff, Edwin H, Principles of Contract Law, 3th Edition, Cornell Law School.
11. Hirsch, Günter, The German Law of Contract a Comparative Treatise, 2th Edition, Oxford.
12. J. Burrows, Andrew S, Cartwright, John, Law of Contract, Oxford University Press.
13. Mckendrick, Ew, Force Majeure and Frustration of Contract, University of Oxford.
14. Nebbia, Paolisa, Unfair Contract Terms in European Law, Oxford and Portland, Oregon.
15. Nord, Nicolas, Cerqueira, Gustavo, International Sale of Goods, Private International Law Comparative and Prospective Analysis of Sino-European, Springer.
16. Oughton, David, Sourcebook on Contract Law, Second Edition, London: De Montfort University.
17. Peel, Edwin, The Law of Contract, 14th Edition, London, Sweet and Maxwell.
18. Saidov, Djakhongir, Cunningham, Ralph, Contract Damages, Domestic and International Perspectives, Oxford and Portland, Oregon.
19. Schwenzer, Ingeborg, Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods, 4th Edition, Oxford University Press.
20. Sefton-Green, Ruth, Mistake, Fraud and Duties to Inform in European Contract Law, Cambridge University Press.
21. Solene Ro Wan, Remedies for Breach of Contract, A Comparative Analysis of the Protection of Performance. Oxford University Press.
22. Stone, Richard, The Modern Law of Contract, Routledge.
23. Sullivan, Janet, Hilliard, Jonathan, The Law of Contract, 5th Edition, Oxford University Press.
24. Treitel, Sir Guenter, The Law of Contract, 11th Edition, Sweet & Maxwell.
25. Young, Max, Understanding Contract Law, Max Young.

۴) منابع فرانسوی:

1. BENABENT, Droit des obligations, , L.G.D.J.
2. Ch. LARROUMET, Droit civil, t.III, Les obligations, 1e partie, Economica.
3. F. COLLART DUTILLEUL et Ph. DELEBECQUE, Contrats civiles et commerciaux, Précis Dalloz.
4. F. TERRE, La réforme du droit des obligations, Dalloz.
5. F. TERRE, PH. SIMLER, Y. LEQUETTE, et CHENDE F., Droit civil, Les obligations, Précis Dalloz.
6. G. LEGIER, Droit civil, Les obligations, Mementos Dalloz.
7. H., J. et L. MAZEAUD, F. CHABAS, Leçon de droit civil, Obligations : théorie générale, par F. CHABAS, Montchrestien.
8. J. CARBONNIER, Droit civil, t.4, Les obligations, P.U.F.



9. J. GHESTIN, Traité de droit civil, la formation du contrat, L.G.D.J.
10. M. FABRE-MAGNAN, Droit des obligations, 1 contrat et engagement unilatéral, P.U.F., 5e éd.\J. FLOUR et J. L. AUBERT, Les obligations, 1. L'acte juridique, par J.L. AUBERT, Armand Colin.
11. M. JULIENNE, Le régime général des obligations après la réforme, LGDJ.
12. Ph. DELEBECQUE, F.-J. PANSIER, Droit des obligations : contrat et quasi-contrat, LexisNexis.
13. Ph. DELEBECQUE, F.-J. PANSIER, Droit des obligations, Régime général, à jour de la réforme du droit des contrats et des obligations, LexisNexis.
14. Ph. MALAURIE et L. AYNES, Droit civil, Les obligations, Cujas.
15. STARCK, Les Obligations, 2, contrat, Par H. ROLAND et L. BOYER, Litec.
16. STARCK, Obligations, 2. Contrat et quasi-contrat, Régime général, Litec.



عنوان درس به فارسی:		حقوق مدنی (۲) - عقود معین	
عنوان درس به انگلیسی:		Civil Law (2) - Specific Contracts	
نوع درس و واحد			
پایه <input type="checkbox"/> نظری <input checked="" type="checkbox"/>			دروس پیش نیاز:
تخصصی <input checked="" type="checkbox"/> عملی <input type="checkbox"/>			دروس هم نیاز:
اختیاری <input type="checkbox"/> نظری-عملی <input type="checkbox"/>		۲	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه <input type="checkbox"/>		۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی  آزمایشگاه  سمینار  کارگاه  موارد دیگر: .....

### الف) اهداف کلی:

۱. تقویت توان استدلال و استنباط دانشجویان در مسائل حقوقی مرتبط با عقود معین
۲. عمق بخشیدن به دانش حقوقی دانشجویان

### ب) اهداف ویژه:

۱. ارتقای قدرت تجزیه و تحلیل دانشجویان در مسائل پیچیده مدنی بویژه عقود معین.
۲. ارتقای توان دانشجویان در استفاده از معلومات نظری در حل مسائل عملی
۳. آشنایی دانشجویان با عقود معین نوپدید و کاربردهای جدید عقود در روابط اقتصادی بویژه در بازارهای مالی

### پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- یک یا چند مبحث از مباحث زیر به انتخاب استاد درس تعیین و تدریس می‌شود:
- (در انتخاب مباحث هر عقد اولویت و تأکید بر مسائل جدید یا کاربردی مانند قراردادهای پیمانکاری، پیش فروش ساختمان، اجاره به شرط تملیک، صکوک، سرقفلی، اجاره رحم، قرض ربوی، قرض با شرط جبران تورم، رهن اسناد تجاری، و قراردادهای بانکی مانند خرید دین، بیع مرابحه، مشارکت مدنی، فروش اقساطی، مضاربه و ... خواهد بود)
۱. بیع و قرارداد های مرتبط (همانند قرارداد پیش فروش، قرارداد تعهد به فروش)
  ۲. اجاره اشیاء و اشخاص، اجاره املاک و حقوق مرتبط، اجاره به شرط تملیک
  ۳. قرض و عقود تامین مالی اسلامی
  ۴. وکالت و نهادهای مشابه
  ۵. رهن و وثیقه
  ۶. ضمان و حواله و کفالت
  ۷. صلح بر دعوی و صلح در مقام معامله
  ۸. عقود مشارکتی (مشارکت مدنی، مضاربه، مزارعه و مساقات)

### ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

۱. ترغیب دانشجویان به مباحث تحلیلی و استدلالی در عقود معین.



۲. شرکت دادن دانشجویان در تحقیق و پژوهش در باره دیدگاه های نوین در عقود معین.

ث) راهبردهای ارزشیابی با توجه به موارد زیر (به تشخیص استاد درس):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال تحصیلی درصد

آزمون پایان نیمسال تحصیلی درصد

ج) فهرست منابع:

تذکره: تعدادی از کتاب‌ها به عنوان منبع درس معرفی شده و استاد درس موظف است از آخرین چاپ این کتاب‌ها و سایر کتاب‌های مرتبط و برخی از مقاله‌های معتبر استفاده کند.

۱) منابع فارسی:

۱. امامی، سید حسن، حقوق مدنی، ج ۱ و ۲، تهران، کتابفروشی اسلامیه.
۲. جعفری لنگرودی، محمد جعفر، ضمان عقدی در حقوق مدنی، تهران، گنج دانش.
۳. -----، حقوق مدنی: رهن و صلح، تهران، گنج دانش.
۴. سکوتی نسیمی، رضا، حقوق مدنی، عقود معین، مضاربه، تهران، نشر میزان.
۵. کاتوزیان، ناصر، حقوق مدنی، عقود معین جلد چهارم: عقود اذنی، وثیقه‌های دین، تهران، شرکت سهامی انتشار.
۶. -----، حقوق مدنی، عقود معین جلد اول: معاملات معوض - عقود تملیکی، تهران، گنج دانش.
۷. -----، حقوق مدنی، عقود معین جلد دوم: مشارکها، صلح، تهران، گنج دانش.
۸. کاشانی، سید محمود، قراردادهای ویژه، نشر میزان.

۲) منابع عربی:

۱. السنهوری، عبدالرزاق احمد، الوسیط فی شرح القانون المدنی المصری، جلد های مربوطه.
۲. انصاری، شیخ مرتضی، المکاسب، دوره ۶ جلدی، قم: مجمع الفکر الاسلامی.
۳. جبعی عاملی، زین‌الدین (شهید ثانی) الروضه البهیة فی شرح اللعنه الدمشقیه، با تعلیقات کلانتر، قم، مکتبه الداوری.
۴. حکیم، سید محسن، مستمسک العروه الوثقی، قم، موسسه دارالتفسیر.
۵. طباطبائی یزدی، سید محمد کاظم، العروه الوثقی، در ۵ جلد، قم، موسسه النشر الاسلامی.
۶. -----، تکمله العروه الوثقی، ۲ جلد، قم، مکتبه الداوری.
۷. محقق حلّی، ابوالقاسم نجم‌الدین جعفر بن حسن، شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام، قم، موسسه اسماعیلیان.
۸. محقق کرکی، جامع المقاصد فی شرح القواعد، جلد های مربوطه، قم، موسسه آل‌البتیت (ع).
۹. موسوی خوئی، سید ابوالقاسم، مصباح الفقاهه، قم، انصاریان.
۱۰. موسوی خمینی، سید روح‌الله، کتاب‌البیع، قم، اسماعیلیان.
۱۱. نائینی، میرزا محمد حسین، منیه الطالب، قم، موسسه النشر الاسلامی.
۱۲. نجفی، محمد حسن، جواهر الکلام فی شرح شرایع الاسلام، تهران، اسلامیه.





۱۳. هاشمی شاهرودی، سید محمود، بحوث فی الفقه کتاب المصاربه، قم، انتشارات مرکز فقهی ائمه اطهار (ع).

۱۴. -----، بحوث فی الفقه کتاب الاجاره، قم، انتشارات مرکز فقهی ائمه اطهار (ع).

### ۳) منابع انگلیسی:

1. G. Bradfield. K. Lehmann, principle of the law of sale lease.
2. Kare Lille holt, Andres victorin, ..., principles of European Law (Lease of Goods), oxford.
3. Lehmann, K Bradfield, G, Principles of the law of Sale and Lease, London, Sydney.
4. Marica Stewart and Attorneys Ralph Warner and Janet protman, Leases & Rental Agreements, Molo.
5. Martijn W. Hesselink, Jaobein W. Rutgers and ..., Principles of European law (commercial Agency, Franchise and Distribution contracts), Sellier European law polishers.
6. Michael Farmston, Sale and Supply of Goods, London, Sedney.
7. p.s. Atiyah and JohnN. Adams, The Sale of Goods.
8. Philip Martin Mccauley, Mortgage Law.
9. Richard C. Lewis, Contract suretyship from principle to practice, new York, john Wiley and sons, Inc.
10. Study Group on European civil code and the ..., Principles Definition and model Rules of European private Law.

### ۴) منابع فرانسوی:

1. A. Bénabent, Droit des contrats spéciaux civils et commerciaux, L.G.D.J.
2. B. STARCK, Les Obligations, 2, contrat, Par H. ROLAND et L. BOYER, Litec.
3. D. MAINGUY, Contrats spéciaux, Dalloz.
4. F. COLLART DUTILLEUL et Ph. DELEBECQUE, Contrats civiles et commerciaux, Précis Dalloz.
5. H., L. et J. MAZEAUD, F. CHABAS, Leçon de droit civil, t.I., 1e vol., Introduction à l'étude du droit, Par F. CHABAS, Montchrestien.
6. J. FLOUR et J. L. AUBERT, Les obligations, 1. L'acte juridique, par J.L. AUBERT, Armand Colin.
7. J. GHESTIN, Traité de droit civil, la formation du contrat, L.G.D.J.
8. Ch. LARROUMET, S. BROS, (2018) Traité de droit civil, t.3, Les obligations, Le contrat , Economica.
9. P. MALAURIE et L. AYNES, Droit des contrats spéciaux, L.G.D



عنوان درس به فارسی:		ضمان قهری (مسئولیت مدنی)	
عنوان درس به انگلیسی:		Civil Liability	
دروس پیش نیاز:		پایه <input type="checkbox"/>	نظری <input checked="" type="checkbox"/>
دروس هم نیاز:		تخصصی <input checked="" type="checkbox"/>	عملی <input type="checkbox"/>
تعداد واحد:	۲	اختیاری <input type="checkbox"/>	نظری-عملی <input type="checkbox"/>
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان نامه <input type="checkbox"/>	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی  آزمایشگاه  سمینار  کارگاه  موارد دیگر: .....

### الف) اهداف کلی:

۱. آموزش مباحث ضمان قهری (مسئولیت مدنی) به دانشجویان و تقویت توان استدلال و استنباط آنان در این زمینه
۲. ارتقای توان دانشجویان در استفاده از معلومات نظری در حل مسائل عملی

### ب) اهداف ویژه:

۱. آشنایی با اهداف، مبانی، اسباب، شرایط تحقق و آثار ضمان قهری (مسئولیت مدنی) و مسقطات آن در حقوق ایران
۲. آشنایی با تحولات قواعد ضمان قهری پس از تصویب قانون مجازات اسلامی و سایر قوانین، مانند قانون بیمه شخص ثالث
۳. شناخت ویژگی های نظام ضمان قهری در حقوق ایران در مقایسه با مسئولیت مدنی در حقوق غرب

### پ) مباحث یا سرفصل ها:

چند مبحث از مباحث زیر به انتخاب استاد درس تعیین و تدریس می شود:

۱. مفهوم و ماهیت ضمان قهری (مسئولیت مدنی) و نسبت آن با مسئولیت قراردادی (نظریه وحدت یا تعدد)
۲. مقایسه تحلیلی مبانی ضمان قهری در حقوق اسلامی با مبانی نظری مسئولیت مدنی در حقوق غربی (مانند نظریه تقصیر، خطر، تضمین حق و ...)
۳. اسباب یا موجبات ضمان قهری (مسئولیت مدنی)
  - ۳-۱- اتلاف
  - ۳-۲- تسبیب
  - ۳-۳- ضمان ید (غصب و در حکم غصب)
  - ۳-۴- استیفا
  - ۳-۵- بررسی جایگاه قاعده غرور، قاعده لاضرر، و قاعده دارا شدن غیر عادلانه در اسباب ضمان قهری
  - ۳-۶- بررسی جایگاه قاعده تفویت به عنوان سبب ضمان تفویت منافع
۴. عناصر و ارکان ضمان قهری (مسئولیت مدنی)



۴-۱- عناصر و ارکان ضمان ناشی از اتلاف و تسبیب

یک) فعل زیان بار

دو) ضرر

- انواع ضرر (بدنی، مالی) و (مادی، معنوی)

- شرایط ضرر قابل جبران

- بررسی امکان جبران خسارت معنوی عدم النفع، تفویض فرصت

(سه) رابطه سببیت (کفایت استناد عرفی یا لزوم اثبات تقصیر)

۴-۲- عناصر و ارکان ضمان ید و استیفا

۵. قواعد حاکم بر تعدد اسباب، اجتماع سبب و مباشر، سبب مجمل و قواعد مربوط به توزیع مسئولیت

۶. نظام های ویژه مسئولیت مدنی

۶-۱- مسئولیت مدنی کارفرما (مبنا، قلمرو و شرایط مسئولیت)

۶-۲- مسئولیت مدنی سرپرست صغیر و محجور (مبنا، قلمرو و شرایط مسئولیت)

۶-۳- مسئولیت مدنی ناشی از مالکیت و حفاظت اشیاء و حیوانات و تحولات آن (حذف مسئولیت دارنده وسیله نقلیه موتوری در قانون بیمه

اجباری ثالث و تبدیل آن به الزام به بیمه)

۶-۴- مسئولیت مدنی دولت و بیت المال

۷. آثار مسئولیت مدنی و قواعد حاکم بر جبران خسارت

۷-۱- جبران ضرر مالی (رعایت تناسب، جبران عینی، جبران به معادل)

۷-۲- جبران صدمات جانی و بدنی (دیه و ارش و خسارت مازاد بر دیه)

۷-۳- جبران خسارت معنوی (مالی و غیر مالی)

۷-۴- قواعد حاکم بر زمان ارزیابی خسارت و کاهش و افزایش آن

۷-۵- اثر قرارداد در ضمان قهری (شرط ضمان، شرط عدم ضمان، شروط تحدید مسئولیت و وجه التزام)

۸. موجبات سقوط ضمان (از قبیل اکراه، احسان، اقدام، رضایت زیان دیده، تحذیر، استیمان و ...)

### ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

۱. ترغیب دانشجویان به پژوهش و ارائه مقاله در زمینه مسائل و موضوعات ضمان قهری (مسئولیت مدنی)

۲. شرکت دادن دانشجویان در مباحث درس و فرآیند یادگیری

۳. بررسی پرونده ها و آراء قضایی در زمینه مسائل و دعاوی مربوط به ضمان قهری (مسئولیت مدنی)

### ث) راهبردهای ارزشیابی با توجه به موارد زیر (به تشخیص استاد درس):

فعالیت های کلاسی در طول نیمسال تحصیلی درصد

آزمون پایان نیمسال تحصیلی درصد

ج) فهرست منابع:



**تذکر:** تعدادی از کتاب‌ها به عنوان منبع درس معرفی شده و استاد درس موظف است از آخرین چاپ این کتاب‌ها و سایر کتاب‌های مرتبط و برخی از مقاله‌های معتبر استفاده کند.

### (۱) منابع فارسی:

۱. ایزانلو، محسن، شروط محدودکننده و ساقط‌کننده مسئولیت در قراردادها، تهران، شرکت سهامی انتشار.
۲. بابایی، ایرج، حقوق مسئولیت مدنی، دو جلدی، تهران، انتشارات مجد.
۳. بادینی، حسن، فلسفه مسئولیت مدنی، تهران، بنیاد حقوقی میزان.
۴. باریکلو، علیرضا، مسئولیت مدنی، تهران، بنیاد حقوقی میزان.
۵. بهرامی احمدی، حمید، مسئولیت مدنی، تهران، بنیاد حقوقی میزان.
۶. حکمت‌نیا، محمود، مسئولیت مدنی در فقه امامیه: مبانی و ساختار، قم، پژوهشگاه فرهنگ و علوم اسلامی.
۷. خدابخشی، عبدالله، جبران خسارت کارگران در نظام مسئولیت مدنی، تهران، شرکت سهامی انتشار.
۸. رحیمی، حبیب‌الله، استفاده بلاجهت، تهران، شرکت سهامی انتشار.
۹. عمید زنجانی، عباسعلی، موجبات ضمان، تهران، نشر میزان.
۱۰. قاسم‌زاده، سید مرتضی، الزام‌ها و مسئولیت مدنی بدون قرارداد، تهران، بنیاد حقوقی میزان.
۱۱. -----، مبانی مسئولیت مدنی، تهران، بنیاد حقوقی میزان.
۱۲. کاتوزیان، ناصر، حقوق مدنی الزام‌های خارج از قرارداد، ج ۱، تهران، انتشارات دانشگاه تهران.
۱۳. -----، حقوق مدنی الزام‌های خارج از قرارداد، ج ۲، تهران، انتشارات دانشگاه تهران.
۱۴. -----، مسئولیت مدنی ناشی از عیب تولید، انتشارات دانشگاه تهران.
۱۵. لطفی، اسداله، سلسله مباحث فقهی حقوقی مسئولیت مدنی، تهران، انتشارات جاودانه.
۱۶. یزدانیان، علیرضا، حقوق مدنی قواعد عمومی مسئولیت مدنی، جلد اول، چاپ اول، تهران، بنیاد حقوقی میزان.

### (۲) منابع عربی:

۱. رشتی، میرزا حبیب‌الله، کتاب الغصب، تهران، انتشارات مدرسه عالی شهید مطهری.
۲. سیستانی، سید علی، قاعده لاضرر و لا ضرار، قم، مکتب السماحه آیت الله العظمی السید السیستانی.
۳. فاضل لنکرانی، محمد، تفصیل الشریعه فی شرح تحریرالوسیله، کتاب الغصب و احیاء الموات و المشتركات و اللقطه، قم، مرکز فقهی ائمه اطهار.
۴. محسنی، محمد آصف، الضمانات الفقهیه و اسبابها، قم، پیام مهر.
۵. مکارم شیرازی، ناصر، القواعد الفقهیه، ۲ جلدی، قم، مدرسه الامام علی بن ابیطالب (ع).
۶. نجفی، محمد حسن، جواهرالکلام فی شرح شرایع الاسلام، تهران، انتشارات اسلامیه.
۷. موسوی بجنوردی، سید حسن، القواعد الفقهیه، دوره ۷ جلدی، قم، نشر الهادی.



۳) منابع انگلیسی:

1. Epstein, Richard & Sharkey, Catherine, Cases and Materials on Torts, Wolters Kluwer.
2. Harpwood, Vivienne, Modern Tort Law, London: Cavendish Publishing.
3. Hylton, Keith n., Tort Law: A Modern Perspective, Cambridge University Press.
4. Koziol, Helmut & Steininger, Barbara C., Eropean Tort Law, Springer Wien New York.
5. Koziol, Helmut & Wilcox, Vanessa, Punitive Damages: Common Law and Civil Law Perspectives, Springer Wien New York.
6. Mullis, Alastair & Oliphant, Ken, Torts, Palgrave Macmillan.
7. Von Bar, Christian & Drobnig, Ulrich, The Interaction of Contract Law and Tort and Property Law in Europe, Munchen: Sellier.
8. White, G. Edward, Tort Law in America, Oxford University Press.

۴) منابع فرانسوی:

1. Barthélemy, Jean, Galanopoulos, Philippe, Prétot, Xavier, la Cour de cassation et l'évolution de la responsabilité civile ; du code civil des Français à l'ordonnance du 10 février 2016, Paris: Dalloz Themes Et Commentaires.
2. Ghestin , Jacques , Jourdain, Patrice, Viney, Geneviève, Les conditions de la responsabilité, Dommage, fait générateur, régimes spéciaux, causalité, Paris: L.G.D.J
3. Jourdain, Patrice, Les principes de la responsabilité civile, Paris: Dalloz.
4. Muriel, Fabre-Magnan, Droit des obligations,2- Responsabilité civile et quasi-contrats, Presses Universitaires de France.
5. Viney, Geneviève. Traité de Droit Civil. Introduction a la responsabilité, Paris: L.G.D.J.



عنوان درس به فارسی:		متون فقه	
عنوان درس به انگلیسی:		Islamic Jurisprudential Texts	
نوع درس و واحد			
پایه <input type="checkbox"/> نظری <input checked="" type="checkbox"/>			دروس پیش نیاز:
تخصصی <input checked="" type="checkbox"/> عملی <input type="checkbox"/>			دروس هم نیاز:
اختیاری <input type="checkbox"/> نظری-عملی <input type="checkbox"/>		۲	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه <input type="checkbox"/>		۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی  آزمایشگاه  سمینار  کارگاه  موارد دیگر: .....

### الف) اهداف کلی:

- شناخت ظرفیت های فقه اسلامی در حل مسائل حقوقی و آشنایی دانشجویان با نظریات فقهی
- عمق بخشیدن به دانش حقوقی دانشجویان

### ب) اهداف ویژه:

- تقویت توانایی و مهارت استفاده از متون فقهی
- افزایش توان استدلال و استنباط دانشجویان در مسائل فقهی و حقوقی
- آشنایی دانشجویان با مباحث فقهی جدید در حوزه مسائل مستحدثه

### پ) مباحث یا سرفصل ها:

یک یا چند متن فقهی معتبر با موضوعات زیر به انتخاب استاد درس و با تأکید بر مباحث کاربردی و مورد استفاده در حقوق تعیین و تدریس می شود. متون انتخابی باید ترکیبی از متون فقهی معاصر و ادوار پیشین فقه باشد.

- شرایط انعقاد عقود (شرایط عقد، شرایط متعاقدين، شرایط عوضین)
- شروط ضمن عقد

۳. خيارات (قواعد عمومی و قواعد خاص هر يك از خيارات)

۴. عقود معین (بیع، اجاره، وکالت، شرکت، ودیعه، عاریه، رهن، مضاربه، مزارعه، مساقات و ...)

۵. ضمان قهری: (موجبات و مسقطات)

۶. فقه قضایی: (قضا، شهادت، اقرار)

۷. احوال شخصیه: (نکاح، طلاق، وصیت، ارث، حجر، افلاس)

۸. مسائل مستحدثه: (همانند قراردادهای سفارش ساخت، اقسام بیمه، تکافل، عملیات بانکی بانکداری بدون ربا، کاهش ارزش پول، خسارت تأخیر تأدیه، اوراق تجاری، شرکت تجاری، صکوک و اوراق مالی، تشریح پزشکی، اهدای عضو، روش های جدید باروری)

### ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:



۱. ترغیب دانشجویان به مطالعه و فهم متون فقهی.

۲. شرکت دادن دانشجویان در فرآیند یادگیری با استفاده از روش خواندن متن و شیوه های دیگر همانند تحقیق در مسائل خاص و ارائه نتایج تحقیق در کلاس.

### ث) راهبردهای ارزشیابی با توجه به موارد زیر (به تشخیص استاد درس):

فعالیت های کلاسی در طول نیمسال تحصیلی درصدا

آزمون پایان نیمسال تحصیلی درصدا

### ج) فهرست منابع:

تذکره: تعدادی از کتاب ها به عنوان منبع درس معرفی شده و استاد درس موظف است از آخرین چاپ این کتاب ها و سایر کتاب های مرتبط و برخی از مقاله های معتبر استفاده کند.

### منابع عربی

۱. آل کاشف الغطاء، محمدحسین، تحریر المجله، تهران، مکتبه النجاح.
۲. انصاری، شیخ مرتضی، کتاب المکاسب، دوره ۶ جلدی، قم، مجمع الفکر الاسلامی.
۳. حائری، سید کاظم، فقه العقود، دوره ۲ جلدی، قم، مجمع الفکر اسلامی.
۴. حسینی مراغی، میرفتاح، العناوین، قم، موسسه النشر الاسلامی.
۵. جبعی عاملی، زین الدین (شهید ثانی)، الروضه البهیة فی شرح المعهه الدمشقیه، با تعلیقات کلاتر، قم، مکتبه الداوری.
۶. صدر، محمدباقر، البنک اللاربوی فی الاسلام، قم، دارالصدر.
۷. فیاض، محمد اسحاق، احکام البنوک و الاسهم و السندات و الاسواق المالیه «البورصات» من وجهه النظر الاسلامی، قم، مکتبه سماحه الشیخ محمد اسحاق الفیاض، چاپخانه امیر.
۸. محقق حلّی، ابوالقاسم نجم الدین جعفر بن حسن، شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام، قم، اسماعیلیان.
۹. موسوی خمینی، سید روح اله، کتاب البیع، قم، اسماعیلیان.
۱۰. -----، -----، تحریر الوسیله، قم، موسسه النشر الاسلامی.
۱۱. موسوی خویی، ابوالقاسم، المستند فی شرح العروه الوثقی، جلد چهارم، کتاب الاجاره، قم، دارالعلم.
۱۲. -----، مبانی العروه الوثقی، کتاب المضاربه، قم، دارالعلم.
۱۳. -----، مصباح الفقاهه، قم، انصاریان.
۱۴. میرزای نایینی، منیه الطالب، قم، موسسه النشر الاسلامی.
۱۵. نجفی، شیخ محمدحسن، جواهر الکلام فی شرح شرایع الاسلام، تهران، اسلامیه.
۱۶. هاشمی شاهرودی، سید محمود، موسوعه الفقه الاسلامی طبقاً لمذهب اهل البیت (ع)، قم، موسسه دائره المعارف الفقه الاسلامی.
۱۷. -----، کتاب الاجاره، قم، موسسه دائره المعارف الفقه الاسلامی.
۱۸. یزدی، سید محمد کاظم، حاشیه مکاسب، قم، اسماعیلیان.



عنوان درس به فارسی:		اصول فقه	
عنوان درس به انگلیسی:		Principles of Islamic Jurisprudence	
دروس پیش نیاز:		پایه <input type="checkbox"/>	نظری <input checked="" type="checkbox"/>
دروس هم نیاز:		تخصصی <input checked="" type="checkbox"/>	عملی <input type="checkbox"/>
تعداد واحد:	۲	اختیاری <input type="checkbox"/>	نظری-عملی <input type="checkbox"/>
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان نامه <input type="checkbox"/>	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی  آزمایشگاه  سمینار  کارگاه  موارد دیگر: .....

### الف) اهداف کلی:

۱. آموزش مباحث اصول فقه به دانشجویان به منظور تقویت توان استدلال آنان در مسائل حقوقی و فقهی
۲. عمق بخشیدن به دانش حقوقی و فقهی دانشجویان.

### ب) اهداف ویژه:

۱. آشنایی دانشجویان با قواعد کاربردی اصول فقه و نحوه به کارگیری آن ها
۲. تقویت توانایی و مهارت دانشجویان در استنباط و فهم عمیق تر قواعد حقوق اسلامی از منابع فقهی
۳. افزایش توانایی دانشجویان در به کارگیری اصول لفظیه در فهم و تفسیر قوانین موضوعه
۴. افزایش توانایی دانشجویان در به کارگیری اصول عملیه در حل مسائل حقوقی

### پ) مباحث یا سرفصل ها:

یک یا چند مبحث از مباحث زیر با تکیه بر جنبه های کاربردی آنها، به انتخاب استاد درس تعیین و تدریس می شود.

۱. اوامر و نواهی

۲. مفاهیم

۳. عام و خاص

۴. مطلق و مقید

۵. مجمل و مبین

۶. تسری حکم موضوعی به موضوع دیگر؛ شرایط و موانع (قیاس، الغای خصوصیت، تنقیح مناط و مناسبت حکم و موضوع، علت و حکمت)

۷. استدلال های عقلی (مستقلات عقلی، غیرمستقلات (استلزامات) عقلی)

۸. موضوعات کاربردی امارات (از قبیل حجیت ظواهر، حجیت سیره عقلایی و سیره متشرعه، تقدم امارات بر اصول)

۹. مباحث کاربردی اصول عملی (برائت، احتیاط، تخییر، استصحاب)

۱۰. تعادل و تراجیح (جمع عرفی، تعارض ادله، تراحم، حکومت و ورود)

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:





۱. در ارائه مباحث درس، باید بر ژرفای نظری تأکید شود. همچنین بر طرز کاربرد اصول و به مباحثی که در استدلالهای حقوقی و قضایی کاربرد بیشتری دارند، اهمیت بیشتری داده شود.

۲. هر یک از مباحث انتخابی با توجه به کاربرد آن در فهم و تفسیر قوانین و نقد آرای قضایی تدریس شود.

۳. ترغیب دانشجویان به جستجو در قوانین و یافتن مصادیق قانونی برای مباحث و موضوعات درس.

**ث) راهبردهای ارزشیابی با توجه به موارد زیر (به تشخیص استاد درس):**

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال تحصیلی درصد

آزمون پایان نیمسال تحصیلی درصد

**ج) فهرست منابع:**

**تذکره:** تعدادی از کتاب‌ها به عنوان منبع درس معرفی شده و استاد درس موظف است از آخرین چاپ این کتاب‌ها و سایر کتاب‌های مرتبط و برخی از مقاله‌های معتبر استفاده کند.

### ۱) منابع فارسی

۱. شریعتی، سعید، قافی، حسین، اصول فقه کاربردی، دوره ۳ جلدی، سمت.
۲. علیزاده، عبدالرضا؛ مباحثی از اصول فقه استدلالی و کاربردی؛ ج ۱، تهران، مجد.
۳. محمدی، ابوالحسن، مبانی استنباط حقوق اسلامی، انتشارات دانشگاه تهران، چ ۲۰، تهران.
۴. محمدی، علی، شرح اصول فقه، ج ۱ تا ۴، انتشارات دارالفکر.
۵. موسوی بجنوردی، محمد، علم اصول، ج ۱، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، مؤسسه چاپ و نشر عروج، تهران.

### ۲) منابع عربی

۱. آخوند خراسانی، کاظم، کفایه الاصول، قم، مؤسسه آل البیت.
۲. انصاری، شیخ مرتضی، فرائد الاصول، قم، مجمع الفکر الاسلامی.
۳. جمعی از مولفان، الفائق فی الاصول، قم، دفتر فقه معاصر.
۴. سبحانی، شیخ جعفر، الموجز و الوسیط فی اصول الفقه، قم، مؤسسه الامام الصادق (ع).
۵. صدر، محمدباقر، دروس فی علم الاصول، حلقه دوم و سوم، دارالکتاب اللبنانی.
۶. مظفر، محمدرضا، اصول الفقه، ج ۱ و ۲، قم، انتشارات چاپخانه علمیه.



عنوان درس به فارسی:		حقوق تجارت (۱)	
عنوان درس به انگلیسی:		Commercial Law (1)	
دروس پیش نیاز:		پایه <input type="checkbox"/>	نظری <input checked="" type="checkbox"/>
دروس هم نیاز:		تخصصی <input checked="" type="checkbox"/>	عملی <input type="checkbox"/>
تعداد واحد:	۲	اختیاری <input type="checkbox"/>	نظری-عملی <input type="checkbox"/>
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان نامه <input type="checkbox"/>	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی  آزمایشگاه  سمینار  کارگاه  موارد دیگر: .....

### الف) اهداف کلی:

۱. آموزش مباحثی از حقوق تجارت به دانشجویان به منظور تقویت توان استدلال و استنباط آنان در این زمینه
۲. عمق بخشیدن به دانش حقوقی دانشجویان

### ب) اهداف ویژه:

۱. تقویت نیروی استنباط و توان استدلال دانشجویان در مباحث حقوق تجارت به منظور ایجاد شناخت دقیق و عمیق از قواعد حقوق تجارت براساس حقوق موضوعه ایران و موازین فقهی
۲. ارتقای توان دانشجویان در استفاده از معلومات نظری در حل مسائل عملی

### پ) مباحث یا سرفصل ها:

یک یا چند مبحث از مباحث زیر به انتخاب استاد درس تعیین و تدریس می شود:

۱. شخصیت حقوقی شرکت های تجاری (پیدایش و پایان آن)
۲. ماهیت حقوقی سهم و حقوق و اختیارات دارندگان سهام در شرکت های سهامی عام و خاص
۳. وظایف و اختیارات مجامع عمومی شرکت های سهامی عام و خاص
۴. افزایش و کاهش سرمایه در شرکت های سهامی عام و خاص
۵. اداره شرکت های سهامی عام و خاص مشتمل بر مباحث مربوط به رابطه حقوقی مدیران شرکت های سهامی عام و خاص با شرکت، وظایف و اختیارات هیأت مدیره و وظایف و اختیارات مدیرعامل در شرکت های سهامی
۶. نظارت و بازرسی در شرکت های سهامی عام و خاص
۷. مباحثی تحلیلی و کاربردی از اسناد تجاری عام و خاص (چک، سفته، برات، بارنامه و ...)
۸. مباحثی تحلیلی و کاربردی از قراردادهای تجاری (حق العمل کاری، قرارداد حمل و نقل، نمایندگی تجاری و ...).

### ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

۱. ترغیب دانشجویان به مباحث تحلیلی و استدلالی در حقوق تجارت



۲. شرکت دادن دانشجویان در پژوهش در باره موضوعات جدید مطرح در حقوق تجارت

**ث) راهبردهای ارزشیابی با توجه به موارد زیر (به تشخیص استاد درس):**

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال تحصیلی درصد

آزمون پایان نیمسال تحصیلی درصد

**ج) فهرست منابع:**

**تذکر:** تعدادی از کتاب‌ها به عنوان منبع درس معرفی شده و استاد درس موظف است از آخرین چاپ این کتاب‌ها و سایر کتاب‌های مرتبط و برخی از مقاله‌های معتبر استفاده کند.

**(۱) منابع فارسی:**

۱. اسکینی، ربیعا، حقوق تجارت: شرکت‌های تجاری، ج ۱ و ۲، تهران، انتشارات سمت.
۲. پاسبان، محمد رضا، حقوق شرکت‌های تجاری، ویراست دوم، تهران، انتشارات سمت.
۳. ستوده تهرانی، حسن، حقوق تجارت، ج ۱ و ۲، تهران، نشر دادگستر.
۴. سکوتی نسیمی، رضا، حقوق شرکت‌های تجاری، تهران، انتشارات مجد.
۵. -----، مباحثی تحلیلی از حقوق اسناد تجاری، تهران، انتشارات مجد.
۶. عبدی پور فرد، ابراهیم، حقوق اسناد تجاری، تهران، انتشارات مجد.
۷. -----، مباحثی تحلیلی از حقوق تجارت (اوراق تجاری، بورس و اوراق بهادار، حق کسب یا پیشه یا تجارت)، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
۸. عیسائی تفرشی، محمد، مباحثی تحلیلی از حقوق شرکت‌های تجاری، ج ۲: شرکت‌های سهامی عام و خاص، تهران، انتشارات دانشگاه تربیت مدرس.
۹. -----، مباحثی تحلیلی از حقوق شرکت‌های تجاری، ج ۱، تهران، انتشارات دانشگاه تربیت مدرس.
۱۰. کاویانی، کوروش، حقوق شرکت‌های تجاری، تهران، نشر میزان.
۱۱. -----، حقوق اسناد تجاری، تهران، نشر میزان.

**(۲) منابع عربی:**

۱. انصاری، شیخ مرتضی، کتاب المکاسب، دوره ۶ جلدی، قم، مجمع الفکر الاسلامی.
۲. جبعی عاملی، زین‌الدین (شهید ثانی) الروضه البهیه فی شرح اللمعه دمشقیه، با تعلیقات کلانتر، قم، مکتبه الداوری.
۳. موسوی خوئی، سید ابوالقاسم، مصباح الفقاهه، قم، انصاریان.
۴. مکی عاملی (شهید اول)، شمس الدین محمد، اللمعه دمشقیه (کتاب المتاجر)، دارالتراث - دارالاسلامیه.
۵. ناصیف، الیاس، الکامل فی قانون التجاره، الجزء الثانی، الشركات التجاریه، منشورات بحر المتوسط و منشورات عویدات.



۳ منابع انگلیسی:

1. Balouziyeh. John M.B, *A Legal Guide to United State Business Organization, The Law of Partnerships, Corporations, and Limited Liability Companies*, Springer Berlin Heidelberg, New York, London.
2. Bourne, Nicola, *Bourne on Company Law*, Routledge, London.
3. COMPANY LAW, Cambridge University Press.
4. Davies, Paull, Gower & Davies, *Principles of Modern Company Law*, London: Sweet & Maxwell.
5. Davis, Paul L, *Gower's Principles of Modern Company Law*, London, Sweet & Maxwell.
6. Dignam, Alan & Lowry, Jhon, *Company Law*, Oxford University Press, London.
7. Dine, Janet, *Company law*, London, Palgrave.
8. Dobson, Paul, *Charles worth's Business Law*, London, Sweet & Maxwell.
9. Gudge, Stephen, *Business Law*, Macmillan, London.
10. Luca Cerioni, *EU Corporate Law and EU Company Tax Law*.
11. Mads Andenas and Frank WooldridgeE, *European Comprative*.
12. Morse, Geoffrey, *Charlesworth & Morse Company Law*, London, Sweet & Maxwell.
13. Pennington, Rober R., *Company Law*, London: Butterworths
14. Ridley, Ann, *Key Facts Company Law*, Hodder Education, London.
15. Wild, Charles, Stuart Weinstein, Josephin Bisacre, *Smith and Keenan's COMPANY LAW*, Pearson Education Limited, London.
- 16.

۴ منابع فرانسوی:

1. Delebecque, Philippe et Binctin, Nicolas et Andreu, Lionel, *Traité de droit des affaires, Tome 3: Opérations bancaires et Contrats commerciaux*, 18ème edition, Paris: LGDJ.
2. Delebecque, Philippe et Binctin, Nicolas et Andreu, Lionel, *Traité de droit des affaires, Tome 4 : Effets de commerce et entreprises en difficulté*, 18ème edition, Paris: LGDJ.
3. Delebecque, Philippe et Germin, Michel et Ripert, Georges, *Traité de droit commercial: Tome 2, Effets de commerce, banque, contrats commerciaux, procédures collectives*, 17e edition, Paris: LGDJ.
4. Le Gall, Jean - Pierre & Morel, Paul, *French Company Law*, 2nd ed., London, Longman.



عنوان درس به فارسی:		روش تحقیق در حقوق	
عنوان درس به انگلیسی:		Methodology in Law	
نوع درس و واحد			
پایه <input type="checkbox"/>	نظری <input checked="" type="checkbox"/>		دروس پیش نیاز:
تخصصی <input checked="" type="checkbox"/>	عملی <input type="checkbox"/>		دروس هم نیاز:
اختیاری <input type="checkbox"/>	نظری-عملی <input type="checkbox"/>	۲	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه <input type="checkbox"/>		۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی  آزمایشگاه  سمینار  کارگاه  موارد دیگر: .....

### الف) اهداف کلی:

۱. آشنا ساختن دانشجویان با کار پژوهشی و به کار انداختن قوه استنباط و نیروی نگارش و استفاده کردن از منابع پژوهش
۲. آشنایی دانشجویان با شیوه های گردآوری داده های حقوقی
۳. آشنا ساختن دانشجویان با شیوه پژوهش در متون فقهی و چگونگی استفاده از منابع فقه امامیه و عامه.

### ب) اهداف ویژه:

۱. ارتقای قدرت تجزیه و تحلیل دانشجویان در مسائل پژوهشی مرتبط با علم حقوق
۲. ارتقای توان دانشجویان در استفاده از معلومات نظری در حل مسائل عملی
۳. چگونگی استفاده از نیروی تفکر و استنباط مسائل حقوقی و به نتیجه رساندن این مسائل برای پرورش دیدگاه جدید.
۴. آشنا ساختن دانشجویان با منابع معتبر فقهی و فتاوی معتبر و کسب توانایی در استفاده از منابع فقهی و پژوهش های توصیفی - تحلیلی و تطبیقی در فقه امامیه و فقه عامه

### پ) مباحث یا سرفصل ها: تمام مباحث زیر:

۱. مفهوم و ویژگی های تحقیق علمی
۲. فرآیند و مراحل انجام تحقیق
  - ۱-۲. شناخت و تعریف مسأله تحقیق و تدوین عنوان تحقیق
  - ۲-۲. بیان پرسش های تحقیق
  - ۳-۲. بیان فرضیه های تحقیق
  - ۴-۲. انتخاب روش تحقیق
  - ۵-۲. بررسی ادبیات و پیشینه تحقیق و بیان نوآوری
  - ۶-۲. تدوین سامانه تحقیق
  - ۷-۲. گردآوری داده ها و اطلاعات از منابع فقهی و حقوقی



۸-۲. تجزیه و تحلیل داده ها،

۹-۲. نتیجه گیری و پیشنهادات

۱۰-۲. تدوین گزارش تحقیق

۳. ویژگی ها و آیین نگارش حقوقی

۴. روش های سنتی و نوین گردآوری منابع (استفاده از نرم افزارهای جدید)

۵. روش تدوین و راهیابی به نتایج

۶. روش ارائه نتایج تحقیق به صورت نوشته علمی در مجلات، گردهمایی ها، نشست های علمی و.....

۷. انواع روش های تحقیق در حقوق

۷-۱. روش تحقیق نظری (نظریه ای)

۷-۲. روش تحقیق اجتماعی - حقوقی

۷-۳. روش تحقیق تاریخی - حقوقی

۷-۴. روش تحقیق تطبیقی - بین المللی

۷-۵. روش تحلیل اقتصادی حقوق

۷-۶. روش تحقیق در مطالعات بین رشته ای: مانند حقوق پزشکی، حقوق زیست و حقوق انرژی

۷-۷. انواع روش های تحقیق برحسب نظام های حقوقی: نظام حقوق نوشته و حقوق عرفی

۸. انواع روش های استدلال در حقوق

۸-۱. روش استدلال قیاسی (کل به جزء) Deductive Procedure

۸-۲. روش استدلال استقرایی (جزء به کل) Inductive Procedure

۹. انواع روش های تحقیق در فقه و نحوه استفاده از عمومات و قواعد فقهی در حل مسائل نوپدید و نحوه و شرایط اجرای اصول عملیه در ارائه راه حل های حقوقی

### ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

۱. شرکت دادن دانشجویان در جست و جوی موضوعات جدید و کاربرد در علم حقوق.

۲. آشنا کردن دانشجویان با چگونگی سخنرانی و بیان نتایج تحقیقات علمی در نشست های علمی.

۳. آشنا کردن دانشجویان با چگونگی نقد یک اثر علمی و تقویت روحیه انتقاد پذیری آنها.

۴. انجام کار پژوهشی به صورت الزامی توسط دانشجو با راهنمایی استاد به منظور مهارت آموزی علمی وی، بر اساس آموزش های داده شده و در صورت لزوم (به تشخیص استاد درس) ارائه آن در کلاس با حضور دانشجویان.

### ث) راهبردهای ارزشیابی با توجه به موارد زیر (به تشخیص استاد درس):

فعالیت های کلاسی در طول نیمسال تحصیلی در صد



### ج) فهرست منابع:

تذکره: تعدادی از کتاب‌ها به عنوان منبع درس معرفی شده و استاد درس موظف است از آخرین چاپ این کتاب‌ها و سایر کتاب‌های مرتبط و برخی از مقاله‌های معتبر استفاده کند.

#### ۱) منابع فارسی

۱. آل کجباف، حسین، روش تحقیق در علم حقوق با تأکید بر پایان نامه نویسی، انتشارات جنگل - جاودانه.
۲. ایزدی، حسین، درآمدی بر مکتب فقهی قم و نجف، قم، موسسه اشراق حکمت
۳. جاوید، محمد جواد، روش تحقیق در علم حقوق به زبان ساده، نشر مخاطب.
۴. حافظ نیا، محمد علی، مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، تهران، انتشارات سمت.
۵. دلاور، علی، مبانی نظری و علمی و پژوهشی در علوم انسانی و اجتماعی، انتشارات رشد.
۶. ساروخانی، باقر، روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی، تهران، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
۷. سلطانی نژاد، هدایت الله، روش تحقیق علمی، انتشارات میزان دانش.
۸. صبری، نورمحمد، درآمدی بر روش تحقیق در حقوق، تهران، انتشارات آدینه.
۹. عبدالوهاب ابراهیم ابوسلیمان، روش تحقیق علمی و منابع مطالعات فقهی، مترجمان مینا عربی و نسیم عربی، تهران، انتشارات دانش پذیر
۱۰. قره باغی، ونوس، روش تحقیق در حقوق، تهران، انتشارات مجد.
۱۱. کاتوزیان، ناصر، روش تجربی تحقیق در حقوق، تهران، شرکت سهامی انتشار.
۱۲. مبلغی، احمد، درس خارج و گام‌های اجتهاد، قم، موسسه اشراق حکمت
۱۳. نقیبی، سید ابوالقاسم، روش تحقیق در علوم اسلامی، انتشارات دانشگاه پیام نور.

#### ۲) منابع انگلیسی

1. McConvill, Mike, Hong Chui, Wing, Research Methods for law, Edinburgh University press.
2. Watkins, Dawn, Burton, Mandy (Editors), Research Methods in Law, London, Routledge.



عنوان درس به فارسی:		متون حقوقی به زبان انگلیسی	
نوع درس و واحد	Legal Texts in English	عنوان درس به انگلیسی:	
پایه <input type="checkbox"/> نظری <input checked="" type="checkbox"/>		دروس پیش نیاز:	
تخصصی <input checked="" type="checkbox"/> عملی <input type="checkbox"/>		دروس هم نیاز:	
اختیاری گروه دوم <input type="checkbox"/> نظری-عملی <input type="checkbox"/>		۲	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه <input type="checkbox"/>		۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی  آزمایشگاه  سمینار  کارگاه  موارد دیگر: .....

### الف) اهداف کلی:

۱. یادگیری لغات و مفاهیم حقوقی به زبان انگلیسی
۲. توانمندسازی دانشجویان برای استفاده از متون حقوقی انگلیسی جهت پژوهش

### ب) اهداف ویژه:

۱. آشنایی کلی دانشجویان به نظام کامن لا و نحوه استفاده از پرونده‌های قضایی
۲. آشنایی کلی دانشجویان به متون حقوقی به زبان انگلیسی و ساختار نظام کامن لا

### پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

یک یا چند مبحث از ۳ عنوان اصلی زیر (به صورت ترکیبی) به انتخاب استاد درس تعیین و تدریس می‌شود: [تدریس باید از هر سه قسمت حقوق قراردادها، حقوق تجارت و آیین دادرسی مدنی باشد]

## 1- Contract Law

- Contract Formation in English Law (Essential Features of a Contract)
  1. Basic Contract Requirements:
  2. Offer
  3. Acceptance
  4. Consideration
  5. Legality of subject matter
  6. Contractual capacity
  7. Intention to create legal relations
- Contractual Terms in English Law
  1. Classification of Terms:
    - 1.1. Express and Implied Terms
    - 1.2. Conditions and Warranties
  2. Exclusion Clauses

